Marko Männikkö, muutosjohtaja, Valtiontalouden tarkastusvirasto
Sami Kummila, tilintarkastuspäällikkö, Valtiontalouden tarkastusvirasto

Eduskunnan tarkastusvaliokunnalle

K 18/2019 vp Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2019

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 6 §:n nojalla tarkastusvirasto antaa toiminnastaan kertomuksen eduskunnalle. Kertomuksessa esitetään tarkastuksien tulosten perusteella muodostetut johtopäätökset valtion taloudenhoidon ja hallinnon tilasta sekä yhteenvetotiedot eduskunnan kannalta tärkeimmistä tarkastushavainnoista. Lisäksi kertomuksessa esitetään katsaus tarkastusviraston toiminnasta vuosikertomusjaksolla.

Kertomus perustuu tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuksiin, tilintarkastuksiin, laillisuustarkastuksiin, finanssipolitiikan tarkastuksiin ja asiantuntijatoimintaan. Tilintarkastuksista kertomukseen on sisällytetty tarkastukset, jotka ovat valmistuneet keväällä 2019 ja kohdentuneet varainhoitovuoteen 2018. Tuloksellisuustarkastuksista, finanssipolitiikan tarkastuksista ja laillisuustarkastuksista kertomukseen on sisällytetty vuoden 2019 syyskuun alkuun mennessä valmistuneet tarkastukset ja jälkiseurannat.

Valtion tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta tarkastusvirasto on antanut eduskunnalle erilliskertomuksen 31.5.2019 (K 13/2019 vp).

Tilintarkastuksien ja laillisuustarkastuksien perusteella vuosikertomuksessa on esitetty arvio, että *valtion taloudenhoidossa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita aiempaa paremmin.*

Arvio perustuu pääosin valtion, ministeriöiden, muiden tilinpäätösvelvollisten virastojen sekä kolmen talousarvion ulkopuolisen rahaston tilinpäätöksien tarkastuksiin. Valtiontalouden tarkastusvirasto tarkastaa hyvän hallinnon toimivuutta valtionhallinnon tilintarkastusten yhteydessä.

Tarkastusvirasto ottaa tilintarkastuskertomuksessa kantaa neljään seikkaan:

1) sisältääkö tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot,
2) antaako kirjanpitoyksikkö toiminnallisesta tehokkuudestaan oikeat ja riittävät tiedot,
3) onko kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta toimivaa ja
4) onko kirjanpitoyksikkö noudattanut talousarviota. Lisäksi tilintarkastuskertomuksessa voidaan huomauttaa budjetointimenettelyistä.

Tarkastusvirasto antoi vuonna 2018 vähemmän huomautuksia puutteista kuin aikaisempina vuosina. Puutteita kuitenkin havaittiin kuudessatoista valtion kirjanpitoyksikössä sekä koko valtion tilinpäätöksessä, ja näistä annettiin huomautus. Huomautuksen sai siis joka neljäs kirjanpitoyksikkö, mikä on merkittävä määrä. Vuosina 2017 ja 2016 huomautuksen sai joka kolmas kirjanpitoyksikkö.

Yhteenvetotietoina eduskunnan kannalta tärkeimmistä tarkastushavainnoista tuloksellisuustarkastuksien ja finanssipolitiikan tarkastuksien perusteella on käsitelty:

- *valtion omaisuuden hallintaa*
- *cleantech-hankintoja ja*
- *palvelujen digitalisointia.*

Vuosikertomuksessa on esitetty, että valtion taloudellista asemaa arvioitaessa ei aina huomioida riittävästi valtion omaisuutta, vaikka se vastaa suuruudeltaan valtion velkaa sekä käsitelty sijoittamisen ja omaisuudesta luopumisen suunnitelmallisuutta.

Vuosikertomuksessa on arvioitu Juha Sipilän hallituksen tavoitteen, edistää julkisia cleantech-hankintoja ja siten tehdä Suomesta cleantechin sekä bio- ja kiertotalouden edelläkävijä, toteutumista ja tuotu esiin, että hallituksen tavoitteita ei ole saavutettu. Cleantech-hankintojen edistäminen vaatisikin julkiselta hallinnolta yhteistyötä, sitoutumista yhteiseen hankintastrategiaan ja strategisen osaamisen kartuttamista.

Hallinnon palveluiden digitalisoinnin osalta vuosikertomuksessa on käsitelty ajantasaisen lainsäädännön ja sen tarjoaman liikkumavaran tehokasta hyödyntämistä uudistuksissa.

Lisätietoja:
Tytti Yli-Viikari, pääjohtaja, 09 432 5700
Marko Männikkö, muutosjohtaja, 09 432 5803
Sami Kummila, tilintarkastuspäällikkö, 09 432 5841